

УДК 377.36:37.018.43

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВСП «ХАРКІВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ХНТУСГ» З
ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

Лілія Давлетшина, Юрій Данильченко

**Відокремлений структурний підрозділ «Харківський фаховий коледж
харчової промисловості Харківського національного технічного
університету сільського господарства імені Петра Василенка»**

м. Харків, Україна

Сучасне життя розвивається бурхливими темпами, процеси реформування системи освіти вимагають оновлення й модернізації навчальних технологій і методів навчання, тому викладач, навіть найталановитіший, уже не може бути єдиним джерелом інформації.

Традиційне навчання з його авторитаризмом, орієнтацією на середнього студента, перевагою репродуктивної діяльності над пошуковою не зовсім відповідає вимогам часу. Тому настала необхідність переходу від «передачі знань» до «навчання вчитися», «навчати жити». Сучасному здобувачеві освіти не так треба подати тему, як навчити осмислювати її, а він вже потім шукатиме інформацію, яка допоможе реалізувати проблему. Отож задати інтерес до навчання, зробити його цікавим, посилити бажання учитися спонукає до нових і нових пошуків і на мою думку, сприяти вирішенню поставлених перед освітнім процесом завдань мають інтерактивні технології навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Саме тому, підготовка студентів у коледжі здійснюється з урахуванням соціального замовлення та максимально спрямована на майбутні фахові потреби працівника, формування високого рівня професійної та загальної культури, фахової компетентності, яка дозволяє підтримувати високий професіоналізм у будь-якій сфері діяльності на рівні зростаючих вимог суспільства. Адже випускники мають бути готові діяти в умовах значної

конкуренції та серйозного професійного ризику. Окрім того, має бути готовність до здобуття нової кваліфікації, до постійного оновлення і удосконалення свого фахового рівня протягом усього життя.

Широке впровадження технічних засобів навчання у професійну підготовку працівників, використання можливостей Інтернет, робота з електронними законодавчими базами, застосування теле-, відео-, фото-, аудіо- та інших матеріалів у освітньому процесі підсилює пізнавальну активність студентів, дозволяє досягти максимальної економії часу для засвоєння навчального матеріалу в значних обсягах. Ефективність методу визначається не лише мінімальними витратами навчального часу, але й економією зусиль студентів і викладачів під час аудиторного заняття. За умови презентації матеріалів навчальних дисциплін у вигляді навчальних фільмів, презентацій до кожної теми курсу, здійснення контролю знань за допомогою комп'ютерної техніки освітній процес значно виграє як у кількісних, так і якісних показниках. Аудіовізуальний метод має величезні потенційні можливості для застосування у викладанні практично всіх дисциплін і цей метод є одним із найбільш перспективних, оскільки сприяє оптимізації та інтенсифікації освітнього процесу. Він усе більше потребуватиме від викладача володіння комп'ютерними знаннями і технологіями, системного та творчого бачення предмета.

У ВСП «Харківський фаховий коледж харчової промисловості ХНТУСГ» розроблена програма інформатизації освітнього процесу в межах якої модернізовано і збільшена кількість персональних комп'ютерів та впроваджено сучасне програмне забезпечення, навчальні кабінети обладнано мультимедійними комплексами, організований доступ до мережі Internet в навчальних кабінетах, лабораторіях та всіх підрозділах.

Мультимедіа-системи надають величезну кількість корисної і цікавої інформації в максимально зручній і доступній формі. Застосування на заняттях відеоматеріалів та інших мультимедійних засобів усувають прогалини у наочності викладання дисциплін і в освітньому процесі в цілому.

Мультимедійні засоби навчання є універсальними, оскільки використовуються на різних етапах заняття:

- мотивації як постановка проблеми перед вивченням нового матеріалу;
- поясненні нового матеріалу як ілюстрації;
- закріплення та узагальнення знань;
- контролю знань.

До кожної теми, що розглядається в процесі вивчення дисциплін, згідно навчального плану, викладачі розробляють презентації з використанням фото, готових схем, інструкцій, аудіо, відео роликів та інших різновидів наглядного матеріалу.

Також з метою реалізації технології електронного навчання студентів розроблений освітній портал ВСП «Харківський фаховий коледж харчової промисловості ХНТУСГ» під управлінням середовища Moodle на якому розміщені матеріали з курсів дисциплін: конспекти лекцій, методичні рекомендації до практичних та лабораторних робіт, робочі зошити, відео матеріали, презентації, перелік літератури та інше.

Для самостійної підготовки студентів на платформі Moodle окремо розроблений курс дисциплін та створено електронний інструментарій за допомогою якого вони можуть легко у вільний від занять час знайти необхідний матеріал, виконати певну роботу, пройти тестові завдання для самоконтролю, підготуватися до занять.

Електронний посібник «Навчально-методологічний інструментарій пошуку, одержання, засвоєння, систематизації професійних знань» покликаний організувати продуктивну взаємодію викладача й студентів в освітньому процесі. Він є засобом формування моделі індивідуального педагогічного досвіду, адже дозволяє кожному викладачеві виробляти свою індивідуальну стратегію навчання, власну педагогічну систему.

Інструментарій складається з документів та являє собою повний комплект методичних та інформаційних матеріалів, що містить витяг з навчального плану, конспекти лекцій, конспект для самостійного вивчення, методичні

рекомендації до виконання практичних і лабораторних робіт, плани семінарських занять, тестові завдання, питання до заліків та екзаменів тощо.

Застосування зазначеного диску дозволяє реалізовувати такі цілі:

- індивідуалізація й диференціація навчання;
- стимулювання різноманітної творчої діяльності студентів;
- виховання навичок самоконтролю;
- збільшення частки змістовної роботи студента за рахунок зняття проблем технічного характеру;
- підвищення питомої ваги дослідницької діяльності в освітньому процесі;
- можливість збільшення обсягу інформації та власної практичної діяльності студента.

Крім вищезазначених методів для закріплення нового та перевірки вивченого матеріалу, для створення проектів, видачі різноманітних завдань та швидкої передачі інформації останнім часом все активніше викладачі коледжу почали використовувати різноманітні тестові он-лайн ресурси та Інтернет комунікації:

- програма для створення вікторин, дидактичних текстів Kahoot!;
- система тестування знань «Тесториум»;
- платформа Classtime;
- додаток Google Classroom;
- система «Інтерактивне навчання – Ранок»;
- електронна пошта;
- соціальні мережі;
- viber.

Підвищити якість та інтенсивність освітнього процесу у вищій школі допомагає органічне поєднання інноваційних методик із класичними, традиційними, продумане і гармонійне комбінування різних методів щодо кожного заняття залежно від їхньої мети, призначення, специфіки і відповідно тільки з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Упровадження інформаційно-комунікаційних та тестових методик з використанням комп'ютерних технологій у освітній процес відкриває нові можливості, що дозволяють студентам самостійно знаходити необхідну інформацію, набувати нових знань, перевіряти рівень своїх навчальних досягнень, виконувати завдання у вільний час, розвивати пізнавальний інтерес до дисципліни.

З власного досвіду відстежується, що з використанням на заняттях різноманітних методів, змішаних технологій значно зросла мотивація навчальної діяльності, зацікавленість студентів темами, активна участь у дискусії та вирішенні проблемних завдань, покращилась якість знань, умінь та навичок, що дозволило реалізувати диференційований підхід до студентів із різним рівнем готовності до навчання.

Аналізуючи інноваційну діяльність викладача та результати успішності студентів можна виділити ряд переваг:

- використання на занятті наочності;
- керованість заняття у будь-який момент процесу навчання;
- поєднання індивідуальної й групової роботи;
- самостійна підготовка студентів до занять;
- моделювання ситуації та виступи з проектами;
- підвищення мотивації до вивчення дисципліни;
- необмежене навчання з електронною лекцією, опорним друкованим конспектом, робота з презентацією, плакатами, проектами, навчальні відео;
- підвищення пізнавального інтересу студентів;
- активне використання додаткової інформації;
- самостійність і самоконтроль при підготовці до семінарських та практичних занять, виконанні домашнього або індивідуального завдання;
- накопичування електронних навчально-методичних комплексів з дисциплін.

Також результати впровадження інформаційно-комунікаційних технологій продемонстрували, що даний підхід у проведенні занять має

позитивний вплив як на процес засвоєння навчального матеріалу, так і сприяє підвищенню пізнавального інтересу та зацікавленості студентів до навчання, а дидактичні властивості інформаційно-комунікаційних технологій дозволяють вважати їх ефективним навчальним засобом та інструментом для формування професійних умінь та навичок.

Результативність навчання підвищується за умови застосування завдань, що зацікавлюють студентів, зближують процес навчання з повсякденням, з подальшою виробничою діяльністю, показують практичне значення вивченого матеріалу.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Згуровський М.З., Сидоренко С.І., Холмська Г.Д. Шляхами педагогіки комп'ютерних технологій. Перший досвід технічного університету / М.З. Згуровський, С.І. Сидоренко, Г.Д. Холмська. - К.: наук, думка. - 2003.- 188 с.

2. Самарханова Э. К. Проектирование и реализация мультимедийных учебных курсов: учебное пособие / Э.К. Самарханова, Д.С. Костылев, Н.Т.Суханова. - Н.Новгород: НЕПУ им.К.Минина, 2013. - 120 с.

3. Дьяченко А. Moodle, как платформа организации e-learning и дистанционного обучения. [электронный ресурс]. - режим доступа: <http://megamozg.ru/post/7206/>